

Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas 2009-2014

Begroting met bijhorende toelichting 2013

1. INLEIDING

De **opmaak van de begroting en bijhorende toelichting** gebeurde in de zomer en het najaar van 2012, zodat dit kan ingediend worden 1 december 2012. Deze documenten werden uitvoerig behandeld in de adviesgroep van 23 oktober 2012 en de stuurgroep van 31 oktober 2012. Het Directiecomité van Interwaas keurde deze begroting met bijhorende toelichting 2013 goed op 14 november 2012.

In deze begroting met bijhorende toelichting wordt beschreven welke acties met bijhorende budgetten in het achtste werkingsjaar van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas zullen genomen worden. De acties zijn opgesteld op basis van de doelstellingen geformuleerd in het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas 2009-2014. De afzonderlijke acties rond erfgoed in de verschillende gemeenten zijn niet opgenomen in dit plan.

2. BEGROTING

Deze **begroting** gaat alleen uit van de reeds bekende bedragen op het tijdstip van het opmaken van deze begroting met bijhorende toelichting, namelijk de middelen van de Vlaamse Gemeenschap en de middelen uit eigen werking.

Hierbij wordt rekening gehouden met de **aangekondigde besparing** van 5,71% op het subsidiebedrag voorzien in het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas (320 000 euro), dus 302 702 euro. Deze besparing wordt in de begroting niet doorgevoerd in de financiële ondersteuning van de erfgoedzorgers, maar wel in de werkingsmiddelen van de Erfgoedcel Waasland.

De **overdracht** vanuit 2012 naar 2013 wordt geschat op basis van de uitgaven in 2012. In het jaarverslag 2012 zal duidelijk worden welke overdracht er precies is naar 2013.

In de begroting worden **alle kosten** opgenomen voor de gehele werking. Met de 54 000 euro middelen uit eigen werking worden de kosten gefinancierd die niet mogen gefinancierd worden met middelen van de Vlaamse Gemeenschap. In het jaarverslag met afrekening wordt dit jaarlijks gedetailleerd weergegeven.

Per actie wordt de bijkomende kost, die verband houdt met de uitvoering van de actie zelf, geëxpliciteerd. Zo zijn bv. de algemene werkingskosten zoals loonkosten, portkosten... niet per actie weergegeven, maar wel in de algemene posten personeelskosten en administratieve kosten. Bij de verdere concrete uitwerking van de acties kunnen in de loop van 2013 bijkomende inhoudelijke en financiële partners aangesproken worden. Aangezien definitieve informatie hierover nog ontbreekt, is deze nog niet opgenomen in deze begroting met bijhorende toelichting.

3. TOELICHTING BIJ BEGROTING

De acties in deze begroting met toelichting zoeken – net als de voorbije jaren – een **evenwicht** tussen de korte en de lange termijn, de (soms onzichtbare) ondersteuning van de Wase erfgoedgemeenschap en de meer zichtbare publieksgerichte projecten, tussen partnerships in bestaande projecten en eigen projecten; een evenwicht tussen publiek en erfgoedgemeenschap, erfgoedvrijwilligers en erfgoedprofessionals, tussen moeten en mogen.

De keuzes van de acties gebeuren sinds het begin van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas bottom-up en op basis van uitgebreide **omgevingsanalyses** en alles wat daarbij komt kijken. Hiertoe ondernam de Erfgoedcel Waasland sinds 2005 **verschillende acties**. Enkele voorbeelden zijn: de uitgebreide omgevingsanalyse voor de intentienota en beleidsplan 2005-2008 én het beleidsplan 2009-2014 (met bijhorende bevragingen, gesprekken e.d.), WODE (dat voortdurend wordt geüpdatet), visieteksten, specifieke bevragingen rond o.a. erfgoededucatie, opleidingsbehoeften en expertiseaanbod; plaatsbezoeken; gesprekken; overlegplatformen... Daarnaast werden meerdere **inventarissen** opgemaakt, zo integraal en geïntegreerd mogelijk bv. adressendatabank, krantendatabank, WODEdatabank, lijst met expertise-uitwisselingen, Wase volksverhalen, Wase reuzen... De verzamelde gegevens worden daarenboven **zo gestructureerd mogelijk** verzameld. Zo werd bijvoorbeeld tijdens het eerste convenant (2005-2008) de basis gelegd voor een bestand met contact- en andere gegevens van erfgoed- en andere partners en publiek in het Waasland. De grote hoeveelheid beschikbare informatie brachten we in 2009 samen in één centraal bestand voor kennisbeheer (Access), waarin we ook de informatie van het WODE-onderzoek, de expertise van de partners e.d. opnamen. De Erfgoedcel Waasland verzamelt daarnaast in een Excelbestand de expertise-uitwisseling (plaatsbezoeken/ontvangsten, e-mails, telefoons...) die gedaan wordt. Op deze manier kan de aangereikte informatie hergebruikt en indien nodig verder verfijnd worden.

De meerjarenplanning 2009-2014 en de **jaarlijkse actieplannen** werden steeds opgemaakt op basis van de bevindingen uit deze verschillende acties.

De Erfgoedcel Waasland volgde eveneens het **traject rond omgevingsanalyse** dat in 2009-2010 **door FARO** werd aangeboden met een vijftal inhoudelijke sessies.

Per actie zijn zoveel mogelijk **de kernpartners** opgenomen. De Wase erfgoedgemeenschappen, de Wase gemeentebesturen en de Erfgoedcel Waasland worden nergens als kernpartner vermeld omdat ze allen deel uitmaken van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas en potentieel bij iedere actie die ondernomen wordt als partner kunnen optreden.

SD 1 – 1 + 1 = 3

Uittreksel uit Erfgoedconvenant Land van Waas 2009-2014:

1° I.C.W. investeert onverminderd in samenwerking. Om dit te bereiken zal I.C.W.:

1°1. het bestaande netwerk van de Wase cultureel-erfgoedgemeenschap versterken en verbreden;

1°2. verder inzetten op intergemeentelijke samenwerking. De Erfgoedcel Waasland wil het engagement van de gemeenten vasthouden en verschillende snelheden door een efficiënte en daadkrachtige werking opvangen;

1°3. verder investeren in de bestaande regionale, Vlaamse en internationale samenwerkingsverbanden.

- Actief inzetten op de **8 gemeenten** bijvoorbeeld door verschillende snelheden op te vangen en het blijven betrekken van alle gemeenten door een efficiënte en daadkrachtige werking.
- Ondersteunen, afstemmen op elkaar van en deelnemen aan **samenwerkingsinitiatieven** rond erfgoed en overleg in het Waasland, enkele voorbeelden:
 - Deelname aan
 - het Waas Archieven Overleg (WAO) (bijeenkomst gemiddeld twee maal per jaar)
 - het overleg van de Diensten van Toerisme (vier maal per jaar)
 - Lid van Raad van Bestuur van Toerisme Waasland
 - Lid van Raad van Bestuur van Mercator 2012 vzw
 - Overleg en afstemming met Bibliotheca Wasiana, BiblioWaas, Intergemeentelijk project Land van Reynaert, Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, Toerisme Waasland, Wacco e.a.
- Sensibiliseren en responsabiliseren van de gemeenten over het belang van **cultuurbeleid en erfgoedzorg** en dus ook van cultuurbeleidscoördinatoren, erfgoedzorgers...
- Deelname aan **Vlaams overleg**:
 - Overleg met de 6 andere erfgoedcellen in Oost-Vlaanderen (Gent, Meetjesland, Aalst, Land van Rode, Land van Dendermonde en POLS) en het **Provinciebestuur Oost-Vlaanderen** (bijeenkomst gemiddeld twee maal per jaar)
 - **Vlaamse overlegstructuren erfgoedcellen**: deelname aan de collegagroepen beleid, communicatie, digiprojecten en de twee erfgoedcellendagen per jaar rond diverse thema's.
 - **Landelijke overlegorganen en expertise-uitwisseling**:
 - **Cultureel Erfgoedoverleg Vlaanderen** (bijeenkomst minimaal twee maal per jaar): in 2009 startten de VVBAD, de Erfgoedcellen Mechelen en Waasland, de VMV en Heemkunde Vlaanderen samen dit overleg op. Het Erfgoedoverleg is een platform voor de uitwisseling van ervaring en expertise; overleg met de Vlaamse overheid, met het steunpunt voor cultureel erfgoed en het steunpunt voor lokaal cultuurbeleid; het opbouwen van standpunten rond gezamenlijke thema's en het plannen van communicatie daarover; samenwerken met aanverwante sectoren vanuit een integrale visie op erfgoed. De deelnemers zijn Archief en museum voor het Vlaams Leven te Brussel, Archiefbank Vlaanderen, Centrum Agrarische Geschiedenis, Centrum Vlaamse

Architectuurarchieven, Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur, vertegenwoordiging van de erfgoedcellen voor alle erfgoedcellen (nu Erfgoedcellen Mechelen en Waasland), Familiekunde Vlaanderen, Forum voor erfgoedverenigingen, Heemkunde Vlaanderen, Het Firmament, Huis van Alijn, Packed, Provinciaal Museumconsulent Vlaams-Brabant, Resonant, Sportimonium, Tapis plein, Vlaamse Erfgoedbibliotheek, Vlaamse Museumvereniging, Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief en Documentatie, Vlaamse Kunstcollectie en Volkskunde Vlaanderen vzw. In 2013 wordt verder werk gemaakt van de structuur van de belangenbehartiging voor de cultureel-erfgoedsector.

- **VVSG overleg intergemeentelijke samenwerking:** op vraag van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een cultureel-erfgoedconvenant startte de VVSG eind 2008 een overleg met Comeet, Land Van Waas, CO7, Noorderkempen, Kempens Karakter, TERF en Mijnstreek. Het doel van dit overleg is niet alleen de belangen van de betrokken gemeenten in kaart brengen en deze behartigen als cultureel-erfgoedconvenant in een intergemeentelijke context, maar niet in het minst ook expertise- en kennisuitwisseling rond intergemeentelijk werken. Vanaf eind 2009 nemen ook bijna alle andere cultureel-erfgoedcellen deel aangezien sommigen een traject naar intergemeentelijke samenwerking starten.
- **Platform Digitale Duurzaamheid:** het platform wil zich ontwikkelen tot een netwerk van Vlaamse organisaties en instellingen die vanuit hun eigen basiswerking en doelstellingen actief willen samenwerken aan het versterken van de digitale duurzaamheid van het cultureel erfgoed in Vlaanderen. De Erfgoedcel Waasland maakt deel uit van de stuurgroep als vertegenwoordiger van de andere erfgoedcellen.

SD 2 – DE ERFGOEDCEL WAASLAND ALS KNOOPPUNT

Uittreksel uit Erfgoedconvenant Land van Waas 2009-2014:

2° I.C.W. bouwt verder aan een efficiënte en krachtvolle cultureel-erfgoedcel. Om dit te bereiken zal:

2°1. I.C.W. de interne organisatie van de Erfgoedcel Waasland verder optimaliseren;

2°2. de Erfgoedcel Waasland de interne en externe communicatie van de Wase erfgoedgemeenschap verstevigen;

2°3. de Erfgoedcel Waasland actief blijven als cultureel-erfgoedloket;

2°4. de Erfgoedcel Waasland actief werken aan resultaten voor Vlaanderen en de internationale wereld, zo zal het I.C.W. proactief het Vlaamse cultureel-erfgoedveld haar expertise ter beschikking stellen, onder andere over publiekswerking, cultureel-erfgoededucatie, diversiteit en interculturaliteit, en zal het I.C.W. samenwerken met andere gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waarmee een cultureel-erfgoedconvenant is gesloten en met de Vlaamse Gemeenschapscommissie rond vrijwilligersmanagement en kennis delen over samenwerking met kleinschalige initiatieven en vrijwilligers.

- **Interwaas:** de Erfgoedcel Waasland schakelt zich volledig in de werking van de moederorganisatie Interwaas in. Zo neemt ze o.a. deel aan de driemaandelijks "Bistro Interwaas", een moment voor overleg en interactie binnen Interwaas. In 2012 werkte de coördinator van de Erfgoedcel Waasland actief mee aan het beleidsplanningstraject voor het strategisch plan 2013-2018 voor Interwaas. In 2012 zou het traject rond de functieprofielen opnieuw worden opgestart.

- **Personeel** van de Erfgoedcel Waasland
 - Coördinator 1 VTE: Ode De Zutter
 - Twee erfgoedconsulenten 1.3 VTE: Anniek Elegheert 0.5 VTE en Bart Ooghe 0.8 VTE
 - Administratieve medewerker 0.5 VTE: Martine Teirlynck

Daarnaast kan de Erfgoedcel Waasland beroep doen op:

- De communicatieverantwoordelijke van Interwaas zorgt voor een afstemming van de communicatie van de Erfgoedcel Waasland op die van haar moederorganisatie Interwaas. Zij verzorgt tevens de communicatie van een paar actielijnen van de Erfgoedcel Waasland. In totaal is dit een tijdsbesteding van 0.15 VTE.
- Kantoorvrijwilligers 0.4 VTE: Herlinde Waterschoot en Leo Wymeersch. Kantoorvrijwilliger Eric Saman verliet jammer genoeg de Erfgoedcel Waasland begin 2012.
- Vrijwilligers Erfgoedbank Waasland 0.3 VTE: Ronny van Meerssche en Annick Baert
- **Administratie:** bv. adressenbestand met erfgoedzorgers en publiek, distributie, klassement, correspondentie, praktische organisatie, uitlening (bv. toestellen Mondelinge Geschiedenis, fototentoonstelling Wase Reuzen, lessuggesties...), opvolging boekhouding, lidmaatschap heemkundige kringen, archief- en documentatiebeheer, bestelbonnen...
- **Archief Erfgoedcel Waasland:** in 2013 wordt verder werk gemaakt van het archief, onder begeleiding van Carine Goossens, gemeentearchivaris van Beveren.
- **Interne organisatie:** bv. teamoverleggen en functioneringsgesprekken
- Bijeenkomen **overlegstructuren** Erfgoedconvenant Land van Waas en Interwaas: projectwerkgroepen, adviesgroep, stuurgroep, directiecomité en Raad van Bestuur.
- Opmaak **beleidsdocumenten** door de Erfgoedcel Waasland:
 - Jaarverslag 2012
 - Begroting met toelichting 2014
 - Beleidsplanningstraject voor het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas voor de nieuwe beleidsperiode 2015-2020: dit uitgebreide beleidsplanningstraject wordt gevoerd i.s.m. de verschillende partners in het Land van Waas.
- **Fotobeheersysteem:** de Erfgoedcel Waasland verzamelde in de loop der jaren een groot aantal documentaire foto's over het Land van Waas en foto's, die de erfgoedprojecten illustreren. In 2010 werd onderzocht in welke software deze foto's geïnteriseerd kunnen worden. Er werd beslist dat dit zal gebeuren in de software Collective Access die voor de Erfgoedbank ontwikkeld zal worden. In het najaar van 2011 werd gestart met de invoer van dit fotomateriaal in de software van de Erfgoedbank Waasland. In 2013 wordt dit werk verder gezet.
- **Kennismanagement:** tijdens het eerste cultureel-erfgoedconvenant legden we de basis voor een bestand met contact- en andere gegevens van erfgoed- en andere partners en publiek in het Waasland. De grote hoeveelheid beschikbare informatie brachten we in 2009 samen in één centraal bestand voor kennisbeheer, waarin we ook de informatie van het WODE-onderzoek, de expertise van de partners e.d. opnamen. In 2010 en 2011 werd specifiek in het kader van het vrijwilligersmanagement en in

samenwerking met Toerisme Waasland, extra aandacht besteed aan het bijkomend verzamelen van de coördinaten van toerisme- en erfgoeddeskundigen. Al deze gegevens worden doorlopend aangepast en verder aangevuld. Deze informatie wordt eveneens benut om het Wase publiek en de Wase erfgoedachterban beter te kunnen informeren.

- **Platform voor expertise-uitwisseling:** in 2010 werd i.s.m. de andere erfgoedcellen het interactieve intranet van www.erfgoedcellen.be geïmplementeerd. Daarnaast werd de eigen website verrijkt met een nieuw deel “Tips voor erfgoedzorgers” – deels op basis van de reeds uitgewisselde en opgebouwde ervaringen en deels op basis van de samenwerking met Het Forum voor de opleiding fondsenwerving in 2010. Vanaf 2011 wordt dit voortdurend aangevuld en geüpdatet.
- **Waas erfgoedloket:** de Erfgoedcel Waasland en de Wase erfgoedgemeenschap werken niet alleen voor het publiek. Minder zichtbaar, maar daarom niet minder belangrijk, zijn hun inspanningen binnen de (Wase) erfgoedgemeenschap via vorming, communicatie (nieuwsbrieven, website) en intensieve contacten aan een netwerk van (Wase) erfgoedzorgers. Vele enthousiaste erfgoedvrijwilligers, erfgoedprofessionals, studenten... kunnen steeds bij de Erfgoedcel Waasland terecht met allerlei vragen over inventarisatie, digitalisering, publiekswerking, subsidiemogelijkheden, educatie, vrijwilligerswerking, beleid enz. Deze tijdsintensieve dienstverlening is veel minder zichtbaar, maar minstens even belangrijk als de publiekswerking. Bovendien wordt ook aan het publiek informatie verschaft via vragen die telefonisch en via e-mail toekomen. Ook actieve inhoudelijke begeleiding van projecten gebeurt op vraag. Enkele voorbeelden zijn:
 - **Bezoekerscentrum De Klinge** – kerngroep, stuurgroep, klankbordgroep, werkgroep buitenomgeving en werkgroep mobiliteit: de gemeente Sint-Gillis-Waas heeft langetermijnplannen om een ‘bezoekerscentrum De Klinge’ in te richten. Dit regionaal bezoekerscentrum zal verschillende thema’s (de klomp, Stropersbos, grens, spoorweg Mechelen-Terneuzen...) combineren. In afwachting van financiering worden rond deze site allerlei activiteiten ontwikkeld. Hiervoor werd in 2011 een subsidieaanvraag binnen PDPO ingediend. In 2012-2013 gebeurt de inrichting van buitensite onder de coördinatie van Interwaas.
 - **Hof ter Welle** – werkgroep: de site in Beveren is reeds eeuwen lang verbonden aan kinderen en zorg (opvang, onderwijs, bijzondere jeugdzorg...). Dit project i.s.m. vzw Dienstencentrum Hof ter Welle, de gemeente Beveren (dienst cultuur, gemeentearchief, CC Ter Vesten) en Hertogelijke Heemkundige Kring van het Land van Beveren wil met getuigenissen, beeldmateriaal en voorwerpen het verhaal van deze site met haar verschillende functies en bewoners brengen. Bovendien kadert dit project binnen de toekomstige inrichting van het kasteel als erfgoedhuis. De ontsluiting kan verschillende vormen kennen.
 - **Bibliotheca Wasiana – communicatiebeleid:** het regionaal documentatiecentrum Bibliotheca Wasiana werkt in 2012 een communicatiebeleid uit en wordt hierin ondersteund door de Erfgoedcel Waasland.
 - **Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas – communicatiebeleid:** de KOKW werkt in 2012 een communicatiebeleid uit en wordt hierin ondersteund door de Erfgoedcel Waasland.

SD 3 – HET CULTUREEL ERFGOED = DE BASIS VAN ALLES

Uittreksel uit Erfgoedconvenant Land van Waas 2009-2014:

3° I.C.W. plaatst de zorg voor het cultureel erfgoed centraal. Om dit te bereiken zal I.C.W.:

- 3°1. in opvolging van de beslissing van de Vlaamse Regering betreffende de toekomst van Doel, prioritair aandacht besteden aan alle aspecten van de zorg voor het cultureel erfgoed van het dorp Doel (verzamelen, behoud en beheer, onderzoek en ontsluiting);
- 3°2. tegen het einde van 2010 alle cultureel-erfgoedorganisaties en publiektoegankelijke cultureel-erfgoedcollecties op het grondgebied van het Waasland op een uniforme wijze in kaart brengen, inclusief de noden en behoeften. I.C.W. werkt hiervoor samen met alle andere gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waarmee een cultureel-erfgoedconvenant is gesloten, met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en met initiatieven, zoals Archiefbank Vlaanderen, die voor heel Vlaanderen instaan voor het in kaart brengen van deelsectoren;
- 3°3. zich engageren om bij het digitaliseren van cultureel erfgoed:
 - 3°3.1. deze digitale gegevens blijvend toegankelijk en leesbaar te maken;
 - 3°3.2. op collectie- en stukniveau internationaal erkende inhoudelijke en technische standaarden te gebruiken zodat de gegevens uitwisselbaar worden met de gegevens van andere cultureel-erfgoedorganisaties en zodat ze via dataharvesting beschikbaar worden voor overkoepelende systemen zoals Europeana;
 - 3°3.3. rekening te houden met eventuele wettelijke beperkingen met betrekking tot copyright en privacy.
- 3°3.4. I.C.W. engageert zich ook om cultureel-erfgoedorganisaties te sensibiliseren en informeren over het gebruik van internationale standaarden.
- 3°4. de Wase cultureel-erfgoedgemeenschap ondersteunen bij een intense zorg voor registratie en inventarisatie;
- 3°5. contextonderzoek stimuleren;
- 3°6. een actuele visie voor een geïntegreerd Waas cultureel-erfgoedbeleid verder ontwikkelen;
- 3°7. de kennis uitbreiden van de Wase cultureel-erfgoedorganisaties inzake de optimale zorg voor en de bewaarmstandigheden van cultureel erfgoed;
- 3°8. besturen, ambtenaren en organisaties verder sensibiliseren over de waarde van cultureel erfgoed zodat ze meer aandacht schenken aan de gevolgen van hun beleid voor het cultureel erfgoed.

- **Depotwerking:** inschakeling in de depotwerking van en samenwerking met het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen. Het provinciebestuur startte in 2009 met de voorbereiding van de uitbouw van een beleid rond depotwerking. In 2012 werden hiertoe enkele acties ondernomen zoals bijvoorbeeld de **financiële ondersteuning** in het kader van het groepsaanbod verpakkings- en conserveringsmateriaal voor Oost-Vlaamse erfgoedbeheerders en de jaarlijkse studie-uitstap in het kader van behoud en beheer in het Provinciaal Erfgoedcentrum in Ename. Ook in 2013 zal de Erfgoedcel Waasland proactief inspelen op de **kansen** die geboden worden vanuit het depotbeleid, zoals bv. de depots, advies op maat, financiële ondersteuning bij het groepsaanbod...
- **Digitalisering:** in 2007 werd op vraag van de erfgoedzorgers een start gemaakt van de digitalisering van beeldmateriaal, kranten en films. In 2008 werd verder gewerkt aan deze actie, voornamelijk door het digitaliseren van beeldmateriaal en kranten (dit laatste op vraag van de gemeente Temse). Ook in 2009 werden vijf kranten gemicrofilmd en gedigitaliseerd (op vraag van erfgoedzorgers met grote krantencollecties) en werd relevant materiaal van particulieren of organisaties gedigitaliseerd (in het kader van verschillende projecten). In 2010 werd op vraag van enkele archieven voornamelijk archiefmateriaal gedigitaliseerd in het kader van de Erfgoedbank Waasland. In 2011 werd naar aanleiding van concrete

projecten en de Erfgoedbank Waasland verder materiaal gedigitaliseerd op thematische basis. In 2011-2012 werd vooral in het kader van het project rond de Wase polders een hoeveelheid archief- en documentair materiaal gedigitaliseerd en werd voor het eerst ook een aanzienlijke reeks historische kaarten gedigitaliseerd (zie verder). In het kader van de samenwerking met onderwijsinstellingen binnen de Erfgoedbank Waasland (zie verder) werd ook op lokaal vlak erfgoed gedigitaliseerd rond lokale geschiedenis. Bovendien wordt occasioneel ook spontaan erfgoed in privébezit digitaal bezorgd aan de Erfgoedcel Waasland. Gedigitaliseerd materiaal wordt o.a. publiek gemaakt via www.waaserfgoed.be, www.erfgoedcelwaasland.be, www.wasereuzen.be, andere publieksacties en via de partners zelf.

- **Doel:** in het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas 2009-2014 is de volgende operationele doelstelling opgenomen: “In opvolging van de beslissing van de Vlaamse Regering betreffende de toekomst van Doel, prioritair aandacht besteden aan alle aspecten van de zorg voor het cultureel erfgoed van het dorp Doel (verzamelen, behoud en beheer, onderzoek en ontsluiting)”. In 2009 werd i.s.m. verschillende partners gestart met de opmaak van een projectplan, dat in 2010 echter – in afwachting van de projectplannen van de Vlaamse projectgroep rond het ruraal erfgoed in het kerngebied – even in de koelkast werd gestoken (zie verder).
- **Het Vrije Waasland:** in het verleden werden reeds zeven historische kranten gedigitaliseerd en raadpleegbaar gemaakt op de Erfgoedbank Waasland. Het weekblad Het Vrije Waasland verscheen van 1944 tot 2011 en wordt door onderzoekers veel gebruikt als bron voor het verleden van het Land van Waas. In 2012 startte de Erfgoedcel Waasland i.s.m. de Stedelijke Openbare Bibliotheek van Sint-Niklaas en de Bibliotheca Wasiana een traject waarin bekeken wordt hoe de krant beter bewaard kan worden voor de toekomst en hoe deze beter ontsloten kan worden (juridisch vraagstuk i.v.m. auteursrechten). Dit traject wordt in 2013 verder gezet i.s.m. verschillende partners.
- **Omgevingsanalyse:** net zoals in 2010 zal in 2011 blijvend aandacht zijn voor bepaalde elementen uit een omgevingsanalyse. De concrete acties zitten in verschillende andere acties verweven (bv. in kaart brengen van expertise). Daarnaast wordt hieraan veel aandacht besteed in het kader van het beleidsplanningstraject.
- **Onderzoek ruraal erfgoed linker-Scheldeoever:** de Erfgoedcel Waasland, het Gemeentearchief Beveren en de gemeente Sint-Gillis-Waas maken vanaf het najaar 2010 deel uit van een Vlaamse projectgroep en vanaf het najaar 2011 van de begeleidingsgroep van het onderzoek Ruraal erfgoed, dat voortvloeide uit het Vlaams overleg. Het onderzoek wordt geleid door TRITEL (Technum Tractebel Engineering n.v.). Het uiteindelijke doel van dit onderzoek is aanbevelingen formuleren die kunnen bijdrage tot het bewaren en waarderen van erfgoedwaarden, zowel bij de mogelijke bouw van het Saefthinghedok als bij de uitvoering van een aantal natuurprojecten. Naast het literatuur-, archeologisch, landschappelijk en bouwhistorisch onderzoek wordt in de zomer van 2012 ook een oproep gedaan naar (beeld)materiaal uit het onderzoeksgebied in privébezit. De financierende partners in dit onderzoek zijn het Vlaams Gewest Departement Mobiliteit en Openbare Werken – Afdeling Maritieme Toegang, Maatschappij voor het Grond – en Industrialisatiebeleid van het Linkerscheldeoevergebied en het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen. De begeleidingsgroep komt op geregelde basis samen.

- **Overleg agrarisch erfgoed:** in navolging van de aanbeveling in WODE werd in 2009 een overleg rond landbouwcollecties opgestart i.s.m. het Centrum voor Agrarische Geschiedenis en het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen (museumconsulentschap). Het overleg werkte rond collectieregistratie, collectiebeleid (ontwikkelen van selectiecriteria, collectiemobiliteit en afstemming) en ontsluiting. Hieraan namen de Hertogelijke Heemkundige Kring van het Land van Beveren, het Landbouwmuseum Stekene, de Stedelijke Musea Sint-Niklaas, het Stedelijk Museum Lokeren en de gemeentes Beveren en Stekene deel. In 2010-2011 werden gesprekken met Beveren en Stekene gehouden over de mogelijke visies op deze collecties. De verschillende partners werken deze visies nu verder uit en er wordt regelmatig terug gekoppeld. In het Landbouwmuseum Stekene werkt vrijwilliger Paul De Schepper druk aan de registratie van de collectie. In 2012 werd deze registratie afgerond en in 2013 wordt deze inventaris voorgesteld. Een Plattelandsacademie van de Landelijke Gilden rond “Oud alaam, nieuwe toekomst? Plattelandsontwikkeling met ruraal erfgoed” werd eveneens in samenwerking georganiseerd. In 2013 wordt de werking rond agrarisch erfgoed verder afgestemd.
- **Samenwerking met onderwijsinstellingen:** op vraag van verschillende onderwijsinstellingen werkt de Erfgoedcel Waasland met hen samen:
 - de **Katholieke Hogeschool Sint-Lieven** (KAHOSL) biedt aan haar studenten binnen de opleiding lerarenopleiding secundair onderwijs (eerstejaars studenten) een vak “Project kunstvakken” (PKV) aan. Binnen PKV komen leerlingen in contact met een ruim aanbod aan cultureel erfgoed en kunststromingen en –vormen. Om het aanbod naar de leerlingen toe inzake observatie- en doestages met cultureel erfgoed in te vullen, werkt de KAHOSL samen met de Erfgoedcel Waasland en met erfgoedpartners in het Waasland. In het schooljaar 2009-2010 werd hiervoor reeds een pilootstage uitgewerkt. In de 2 volgende schooljaren werd hiertoe met verschillende scholen en erfgoedorganisaties samengewerkt. In schooljaar 2012-2013 wordt deze samenwerking met de KAHOSL voort gezet – met een 5-tal studenten. In het najaar van 2012 konden geïnteresseerde erfgoedorganisaties zich hiervoor kandidaat stellen; er is ook contact met de erfgoedorganisaties die hieraan reeds meewerkten teneinde dit mogelijk verder te zetten met hen. Daarnaast wordt voor schooljaar 2012-2013 een nieuwe samenwerking voorzien tussen KAHOSL en Erfgoedcel Waasland, waarbij studenten van het 2de en 3de jaar lerarenopleiding secundair onderwijs lessuggesties zullen aanmaken voor twee verschillende erfgoedorganisaties. In totaal zullen in 2012-2013 dus drie erfgoedorganisaties lessuggesties, gemaakt door studenten van de KAHOSL, ontvangen.
 - **Erfgoedbankactie met scholen:** in 2012 werd een project uitgewerkt waarbij leerlingen uit het 5de en 6de leerjaar de geschiedenis van hun schoolomgeving in kaart brengen en waarvoor ingezameld erfgoed opgenomen werd op de Erfgoedbank Waasland (zie ook Erfgoedbank Waasland). Hiertoe werd samengewerkt met de Stedelijke Basisschool Eksaarde. In het schooljaar 2012-2013 zal dit project zich herhalen met twee scholen, nl. met de Stedelijke Basisschool Spoele uit Lokeren en met de Gemeenteschool uit Waasmunster. Dankzij dit project zal ook de Erfgoedbank Waasland verrijkt worden met de ingezamelde foto's en documenten.

- **Sensibiliseren ontsluiten Wase (digitale) bibliografie:** op basis van WODE, gesprekken met belangrijke bibliografische collectiehouders en de reeds gedane voorbereidingen wordt een breder project rond een échte Wase digitale bibliografie gedaan. De Erfgoedcel Waasland onderzocht in 2010 hoe de rijke documentaire en archivalische collecties aanwezig bij de Bibliotheca Wasiana, de Koninklijke Oudheidkundige Kring Land van Waas, de heemkundige kringen en de bibliotheken meer onder de aandacht van het publiek kunnen gebracht worden. Vanaf het najaar 2010 wordt werk gemaakt van de effectieve ontsluiting via o.a. een projectpagina met bundeling van informatie op de erfgoedcelwebsite, invoer titels van de artikels in heemkundige tijdschriften in Ovinob (indien mogelijk i.s.m. Heemkunde Oost-Vlaanderen) en de geleidelijke digitalisering en ontsluiting van de artikels zelf.
- **Sinterklaas- en Sint-Maartensgebruiken:** i.s.m. het Sint-Maartencomité, het Sint-Nicolaasgenootschap, de gemeente Beveren en de Stad Sint-Niklaas en Toerisme Waasland werd in 2009 de Sinterklaas- en Sint-Maartensgebruiken in Vlaanderen op de Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed Vlaanderen geplaatst. Vanaf 2010 werd verder gewerkt rond dit thema. Nu de gebruiken op de Vlaamse lijst staan, bestaat de mogelijkheid een dossier bij Unesco in te dienen. Een Belgisch (nationaal) dossier biedt echter weinig meerwaarde. Eind 2012 startten we, samen met Leca vzw, een **traject met Nederland** om samen een internationaal dossier in te dienen.

Daarnaast wordt begin 2013 een **studiebezoek** gebracht aan het Sint-Maartensberaad in Utrecht, teneinde samenwerking op internationaal vlak te bekomen.

Voor 1 april 2013 wordt in navolging van de erkenning door Vlaanderen een **opvolgingsdossier** ingediend (volgens de richtlijnen, misschien via www.immaterieelerfgoed.be).

In 2012-2013 is het 20 jaar geleden dat het **onderzoek** van het Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen rond de kaart van Sint-Maarten en Sinterklaas werd gedaan. In 2012 wordt in navolging van dit onderzoek i.s.m. Volkskunde Vlaanderen – Huis voor immaterieel erfgoed vzw a.h.v. enquêtes een klein onderzoek gevoerd naar de Sinterklaas- en Sint-Maartensgebruiken in Vlaanderen. Zo krijgen we in de winter van 2012-2013 na 20 jaar een nieuwe kaart. Deze zal eind 2013 officieel voorgesteld worden.

In dit kader worden in 2012 en 2013 ook de nodige stappen gezet tot het aanmaken van nieuw en verzamelen van oud **foto- en filmmateriaal** rond deze gebruiken in het Waasland.

- **Vorming:** net zoals andere jaren zal vorming georganiseerd worden. Eind augustus 2012 werd een nieuwe **bevraging** gehouden bij de Wase achterban teneinde te peilen naar de bestaande behoeften (aangezien de gewenste vormingen uit de vorige peiling reeds verwezenlijkt zijn). Op basis van de voorstellen worden in 2013 volgende vormingen georganiseerd: een vorming rond sociale media, vorming rond aspecten van behoud en beheer en een vorming waarin verschillende communicatie-aspecten aan bod komen (o.a. een vorming rond gezinnen aantrekken op erfgoedactiviteiten). Tenslotte leeft al langer de idee om een opleiding te organiseren over het maken van een **educatief pakket voor het secundair onderwijs**, wat een vervolg zal zijn op een eerdere opleiding rond het maken van een educatief pakket voor het lager onderwijs. Deze specifieke opleiding zal i.s.m. Heemkunde Vlaanderen worden uitgewerkt.

De Erfgoedcel Waasland wil daarenboven 1 of 2 keer per jaar **inspiratiemomenten** organiseren voor de

achterban, waarbij rond bepaalde onderwerpen in groep kan worden gereflecteerd. Deze inspiratiemomenten hebben niet de ambitie om als echte vorming te worden gepropageerd, maar willen de sector dus een bredere kijk bieden op enkele aspecten.

Tenslotte heeft het team van de Erfgoedcel Waasland nood aan enige **interne vorming**, bijvoorbeeld rond het meten en evalueren van eigen projecten, educatieve acties en HR. In 2012 zal hiervoor nog prospectie worden uitgevoerd, zodat dit in 2013 kan gebeuren.

Indien relevant, zal voor het organiseren van sommige opleidingen bekeken worden of het interessant is om samen te werken met de koepelverenigingen van andere organisaties. Op die manier kunnen de Wase (vrijwillige) erfgoedzorgers ook nieuwe contacten leggen.

- **Vrijwilligersondersteuning:** o.a. uit WODE blijkt dat verschillende organisaties die – al dan niet uitsluitend – met vrijwilligers werken, dikwijls een overbelasting én een vergrijzing van de groep vrijwilligers voelen. In 2009 organiseerde de Erfgoedcel Waasland een brainstorm met leden van de advies- en stuurgroep over de te ondernemen acties. De Erfgoedcel Waasland deed in 2009-2010 vervolgens plaatsbezoeken bij de voorzitters van heel wat vrijwilligersverenigingen om naar hun behoeften te peilen. Op basis hiervan werden reeds in 2010, 2011 en 2012 een aantal acties ondernomen. Er wordt blijvend gewerkt aan het onderhouden van een nauw contact met de vrijwilligersverenigingen: hetzij onder de vorm van plaatsbezoeken hetzij onder de vorm van een overleg zal dit in 2013 worden verder gezet. Acties die reeds lopende zijn en verder gezet worden:
 - **Stimuleren van een Waas vrijwilligersoverleg**, zowel formeel d.m.v. het uitwisselen van expertise en het stimuleren van samenwerkingen d.m.v. formules als studiedagen, brainstorms rond vooraf bepaalde onderwerpen of thema's, als informeel door deze bijeenkomsten te koppelen aan aangename zaken zoals recepties, bedankingsuitstappen, vormingen en dergelijke. Ook rond het werven van vrijwilligers specifiek zal gewerkt worden, aangezien dit door de vrijwilligersorganisaties steeds weer als pijnpunt wordt naar voren geschoven.
 - **Jaarlijkse studie-uitstap:** sinds 2010 wordt een jaarlijkse studie-uitstap georganiseerd voor alle erfgoedzorgers. Deze vindt traditioneel plaats in het najaar en is tot nu toe nauw verbonden met het thema van de volgende Erfgoeddag.
 - Aanbieden van **hedendaagse visies** op vrijwilligerswerking aan de organisaties, bijvoorbeeld zicht op maatschappelijke trends, ingaan op het feit dat hedendaagse vrijwilligers zich liefst projectmatig inzetten enzoverder. Deze hedendaagse visies worden verwerkt in de aangeboden opleidingen.
 - **Op vraag begeleiden** van organisaties bij het werven van vrijwilligers bijvoorbeeld Sint-Nicolasgenootschap, Landbouwmuseum Stekene...
 - Ook in de **Erfgoedcel Waasland** wordt gewerkt met vrijwilligers: o.a. voor de Erfgoedbank Waasland worden 2 vrijwilligers ingezet. Daarnaast werken op het kantoor van de Erfgoedcel Waasland ook vrijwilligers. Dit aantal wisselt momenteel tussen 2 à 3 personen à rato van 1 per dag per week al naargelang de taken die er zijn.
- **Wase reuzen:** net zoals vorige jaren wordt in 2013 een Groot Waas Reuzenoverleg georganiseerd, onder coördinatie van de Erfgoedcel Waasland met ondersteuning van de gemeente Sint-Gillis-Waas. Dit Groot

Waas Reuzenoverleg wordt steeds aangevuld met een inspiratiemoment voor de aanwezigen, waarbij relevante of inspirerende informatie wordt meegegeven. Daarnaast wordt regelmatig allerlei reuzeninformatie aan externen doorgegeven, wordt de minisite geüpdatet, worden lessuggesties bezorgd aan geïnteresseerde leerkrachten of derden en wordt de tentoonstelling Wase reuzen verder uitgeleend. Tenslotte stelt de Erfgoedcel Waasland ook op regelmatige basis haar expertise inzake “reuzen” ter beschikking van andere cultureel-erfgoedcellen evenals van Leca vzw o.a. d.m.v. bijdrage aan de website www.feestelijkvlaanderen.be/reuzen in het kader van Rond de rokken van de reus, deelname aan overleg e.d.

- **Wase scanner:** in 2011 werd een Wase doorvoerscanner aangekocht, die in de Bibliotheeca Wasiana staat. De Wase erfgoedzorgers kunnen verder blijven gebruik maken van deze scanner.

SD 4 – ERFGOED LEEFT!

Uittreksel uit Erfgoedconvenant Land van Waas 2009-2014:

4° I.C.W. staat in voor een optimale ontsluiting van het cultureel erfgoed om het in zijn verschillende gedaanten aan een zo divers mogelijk publiek voor te stellen. Om dit te bereiken zal I.C.W.:

4°1. typische Wase thema's centraal stellen dankzij grote projecten;

4°2. een actieve publieksparticipatie stimuleren en daarom een netwerk uitbouwen met representatieve vertegenwoordigers van de verschillende doelgroepen;

4°3. binnen haar netwerk cultureel-erfgoedorganisaties sensibiliseren en informeren voor en over diversiteit en interculturaliteit met bijzondere aandacht voor personen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond en activiteiten opzetten en stimuleren rond diversiteit en interculturaliteit;

4°4. nauwe samenwerking met het onderwijs en cultureel-erfgoededucatie in de Wase erfgoedgemeenschap stimuleren;

4°5. de Wase cultureel-erfgoedorganisaties stimuleren om zich gemeenschappelijk te profileren;

4°6. nieuwe media en informatietechnologieën optimaal inzetten om de zichtbaarheid van het cultureel erfgoed te verhogen;

4°7. aan de hand van een doorgedreven vrijwilligersmanagement en gerichte acties erfgoedliefhebbers stimuleren zich in te zetten als erfgoedzorger.

- **Adopt-a-book:** de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience diende een projectaanvraag bij de Vlaamse Overheid in voor het project Adopt-a-book. Hiervoor wil ze samenwerken met verschillende erfgoedbibliotheeken en andere erfgoedactoren. Het project beoogt naast fondsenwerving voor preservering en conservering binnen erfgoedbibliotheeken ook bewustmaking rond de problematieken hier rond (zowel naar erfgoedzorgers als het publiek) als het creëren van een ruimer lokaal / regionaal draagvlak voor erfgoedbibliotheekcollecties. O.a. i.s.m. de Bibliotheeca Wasiana wordt bekeken hoe in het Waasland kan ingezet worden op dit project.
- **Debatavond erfgoed en geschiedenis:** ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan van de Erfgoedraad in Lokeren wordt een debatavond rond erfgoed en geschiedenis georganiseerd met een viertal personen deelnemen. Op deze debatavond wordt het volledige erfgoedveld in het Waasland uitgenodigd worden als soort inspiratiemoment.

- **Erfgoedbank Waasland:** in het najaar van 2010 ging de Erfgoedbank Waasland www.waaserfgoed.be online en telt ondertussen meer dan 21 000 stukken erfgoed (waarvan 12 000 stukken historische kranten). Deze Erfgoedbank biedt aan alle acties en processen binnen het cultureel-erfgoedconvenant de mogelijkheid een betere en diepgaandere ontsluiting en ondersteuning te doen en dit niet alleen voor de reeds bestaande content, maar eveneens voor nieuwe content (bv. inventarissen, documenten, foto's, filmpjes, mondelinge geschiedenis...). De huidige erfgoedbankpartners zijn o.a. Bibliotheca Wasiana, Erfgoedcel Waasland, Gemeente Beveren, Gemeente Zwijndrecht, Gemeentearchief Temse, Heemkundige Kring Braem, Heemkundige Kring d'Euzie, Heemkundige Kring Moerbeke-Waas, Heemkundige Kring Nieuwkerken, Hertogelijke Heemkundige Kring Land van Beveren, Heemkundige Kring De Kluize, Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, Reynaertgenootschap vzw, Stadsarchief Lokeren, Stadsarchief Sint-Niklaas, Stedelijke Musea Sint-Niklaas en Volkskunstgroep Boerke Naas. Diverse nieuwe actoren voegden intussen materiaal toe aan de bank, waaronder Gemeente Waasmunster, Chiro Sint-Jan (Sint-Niklaas), Chiro Kriko (Sint-Niklaas) en diverse particulieren. Eind 2011 wordt een ruime oproep gedaan naar particulier erfgoed i.v.m. de Wase polders, dat in de loop van 2012 in meerdere thematische tentoonstellingen op de Erfgoedbank Waasland verschijnt.

In 2012 werd daarenboven een project uitgewerkt waarbij leerlingen uit het 5de en 6de leerjaar de geschiedenis van hun schoolomgeving in kaart brengen en waarvoor ingezameld erfgoed opgenomen werd op de Erfgoedbank Waasland (zie ook eerder). Hiertoe werd samengewerkt met de Stedelijke Basisschool Eksaarde. In 2012 – 2013 zal dit project zich herhalen met twee **scholen**, nl. met de Stedelijke Basisschool Spoele uit Lokeren en met de Gemeenteschool uit Waasmunster. Dankzij dit project zal ook de Erfgoedbank weer verrijkt worden met de ingezamelde foto's en documenten.

- **Erfgoedcommunicatie:** de digitale nieuwsbrieven voor erfgoedorganisaties (Wase erfgoedgemeenschap) en publiek (erfgoedliefhebbers) worden op regelmatige tijdstippen verstuurd. Ook de verschillende websites worden steeds verder aangevuld en geüpdatet. De projectcommunicatie wordt steeds afgestemd op de inhoud en de timing van de verschillende projecten. Er wordt ook nog steeds actief ingezet op direct-marketing.
- **Erfgoeddag:** de Erfgoedcel Waasland zal zoals andere jaren instaan voor de aanmaak en verspreiding van een regionale brochure. Ter inspiratie van de lokale coördinatoren en erfgoedorganisaties wordt in het najaar ook een brainstorm georganiseerd in samenwerking met Faro, zodat de Wase achterban zelf beter gewapend is om een inhoudelijk diepgaand thema uit te werken. Om deze brainstorm in goede banen te leiden wordt ook een inspirerende spreker of begeleider voorzien. Een Waas inspiratiemoment werkt daarnaast ook (inter)gemeentelijke samenwerking in de hand.
- **Erfgoededucatie:** na het educatieve luik bij Archief op het Spoor en een actie rond Erfgoeddag 2008 doorliep de Wase erfgoedsector in 2009 een traject in erfgoededucatie: bundelen en verspreiden van de resultaten van een enquête inzake erfgoededucatie; het organiseren van een vorming "Bruggen bouwen tussen onderwijs en erfgoedinstellingen" en het aanmaken van een inventaris van het Wase erfgoed aanbod voor scholen getiteld "Wase erfgoedklapper" (expliciete vraag die kwam uit de enquête).

De informatie die in de klapper stond wordt regelmatig **geüpdatet** op de website onder "Tips voor scholen". Dit deel werd in 2011 speciaal aangemaakt en is nu hét centraal punt waarop de Erfgoedcel Waasland alle voor scholen interessante informatie doorgeeft. Dit deel wordt regelmatig opnieuw onder de aandacht gebracht van de scholen.

Ook de reeds bestaande publicaties worden verder **verspreid** naar de scholen en er wordt eveneens educatief materiaal uitgeleend aan scholen.

In 2012 werd ook een project uitgewerkt waarbij leerlingen uit het 5de en 6de leerjaar de geschiedenis van hun **schoolomgeving** in kaart brengen, waarvoor ingezameld vlak erfgoed eveneens opgenomen zal worden op de Erfgoedbank Waasland. Zoals eerder vermeld zal dit worden herhaald in 2012-2013.

- **Forten en linies in grensbreed perspectief (Interreg IV-project):** in het kader van het groter Interreg IV-project met als partners Interreg Vlaanderen-Nederland, Europese Unie, Provincie West-Vlaanderen, Provincie Oost-Vlaanderen, Provincie Zeeland, Provincie Noord-Brabant, Provincie Antwerpen, Stad Antwerpen, Gemeente Maldegem, Gemeente Beveren, Gemeente Sint-Gillis-Waas, Gemeente Hulst, Gemeente Terneuzen, Gemeente Damme, Gemeente Stekene, Gemeente Knokke-Heist, Vlaamse Overheid, Waterwegen en Zeekanaal NV, Agentschap voor Natuur en Bos, Toerisme Vlaanderen, Stichting Landschapsbeheer Zeeland, Stichting Zeeuws Landschap, Natuurpunt VZW, Kempens Landschap VZW, Polder Land van Waas, Artesis Hogeschool Antwerpen, Toerisme Oost-Vlaanderen, Rijn-Schelde Delta, Interwaas, Landelijke Gilden, Erfgoedcel Waasland, Camping Ford Bedmar en Vlaamse Landmaatschappij worden educatieve pakketten rond de Staats-Spaanse linies uitgewerkt. I.s.m. de gemeente Sint-Gillis-Waas werkt de Erfgoedcel Waasland aan de realisatie van deze educatie en aan de invulling van Fort Bedmar (lid van commissie). De provincie Noord-Brabant werkt in overleg met de andere betrokkenen een basispakket uit waarin de geschiedenis van de linies begrijpbaar wordt gemaakt voor leerlingen uit (wellicht) de laatste graad van het lager onderwijs. Hieraan wordt ook een educatieve film gekoppeld. Vervolgens kan via een lokale werkgroep uitgewerkt worden hoe het plaatselijke verhaal in dit pakket kan worden ingevoegd.
- **Mercator en cartografie:** 2012 was een nieuw Mercatorjaar. N.a.v. daarvan werden allerlei activiteiten georganiseerd, ook vanuit de Erfgoedcel Waasland. Op 6 mei 2010 werd bovendien de vzw Mercator 2012 opgericht met als stichtende leden gemeente Kruibeke, Stad Sint-Niklaas, KOKW en vzw Mercatoriana. Interwaas versterkt de vzw als toetredend lid en biedt huisvesting en ondersteuning aan de projectcoördinator van de vzw.
- **Particulier erfgoed:** in 2014 (voorbereiding 2013) worden een reeks acties op touw gezet rond erfgoed in privébezit. De visibiliteit van dit erfgoed wordt verhoogd (met o.a. publieksprojecten) en er wordt vorming rond behoud en beheer geboden. Bovendien wordt ook de toenadering tussen publiek en erfgoedactoren bewerkstelligd. Dit zal eveneens resulteren in een slotmoment. In 2013 wordt dit project concreet verder uitgewerkt.
- **Website:** www.erfgoedcelwaasland.be wordt verder ingevuld, met inbegrip van de luiken Tips voor erfgoedzorgers en Tips voor scholen.

- **Wereldoorlog I:** In het voorjaar van 2011 organiseerde de Erfgoedcel Waasland een brainstorm rond WOI. Hierop werd gepeild naar de verwachtingen van de verschillende deelnemers t.o.v. de rol van de Erfgoedcel Waasland in de herdenkingen van WOI tussen 2014-2018. Op basis daarvan wordt voorgesteld verschillende zaken te doen o.a. een Waas campagnebeeld en logo met bijhorende producten, regionale communicatie, een publicatiereeks, onderzoek stimuleren, inzetten van de Erfgoedbank Waasland voor ontsluiting van materiaal en aftoetsen samenwerkingsmogelijkheden rond de Dodendraad en de Hollandstellung. Doorheen haar werking probeert de Erfgoedcel Waasland natuurlijk ook zo veel mogelijk afstemming en samenwerking te bekomen tussen de verschillende erfgoedzorgers. Op de Terugkomavond De Grote Oorlog in het Waasland op 15 november 2012 wordt dit aanbod voorgesteld, inclusief het concreet voorstel voor de publicatiereeks. In 2013 wordt hier verder werk van gemaakt.

Aangezien de eerste publicatie in de **publicatiereeks** kan uitgegeven worden begin 2014, zal het reglement hiervoor voorgesteld worden op de Terugkomavond De Grote Oorlog in het Waasland (15/11/12). De concrete voorbereidingen hiervan zijn dus reeds gestart in 2012.

SD 5 – FINANCIËEL ONDERSTEUNINGSBELEID

Uittreksel uit Erfgoedconvenant Land van Waas 2009-2014:

5° I.C.W. werkt uiterlijk tegen het einde van de beleidsperiode een ondersteuningsbeleid voor cultureel-erfgoedactoren uit. Het ondersteuningsbeleid bevat minstens een beleid voor:

- a. de ondersteuning van erkende musea en erkende culturele archiefinstellingen die een werking ontwikkelen op het lokale niveau. Het protocol gesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw (VVSG) en de Vereniging van Vlaamse Provincies vzw (VVP) is hiervoor richtinggevend;
- b. de financiële ondersteuning van projecten op basis van een subsidiereglement van het I.C.W. voor cultureel erfgoed;
- c. de financiële ondersteuning van publicaties rond erfgoed op basis van een publicatiebeleid van het I.C.W., waaronder de ondersteuning van lokale tijdschriften voor volkscultuur en geschiedenis.

Onder deze doelstelling wordt enkel de financiële ondersteuning, gefinancierd met middelen van de Vlaamse Gemeenschap, opgenomen. Daarnaast is er binnen het cultureel-erfgoedconvenant nog andere ondersteuning bv. vrijwilligersmanagement, Waas erfgoedloket, lidmaatschap heemkringen... Deze acties zijn opgenomen onder andere doelstellingen.

Aangezien het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas een intergemeentelijke samenwerking is, is het onmogelijk alle budgetten voor ondersteuning, naast deze betaald met subsidies van de Vlaamse Gemeenschap, op te sommen. Hieronder vindt u een overzicht terug van de budgetten vanuit de Vlaamse Gemeenschap.

- **Doorstorting van subsidies Vlaamse Gemeenschap:**

- **Publicaties:** ondersteuning voor het tijdschrift van de Heemkundige Kring Souvereinen (jaarlijks 1 000 euro), Hertogelijke Heemkundige Kring van het Land van Beveren (jaarlijks 1 000 euro) en de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas (jaarlijks 2 000 euro).
- Kwaliteitslabel op lokaal niveau voor **Stedelijk Museum Lokeren:** voor 2013 wordt een actieplan ingediend bij de Erfgoedcel Waasland en bij het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen. I.s.m. het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen en het Stedelijk Museum Lokeren is in 2009 een protocol uitgewerkt voor de verdere subsidiëring in 2010-2014. Dit is afgestemd op de criteria uit het protocol tussen de Vlaamse Gemeenschap, de VVP en de VVSG. Jaarlijks ontvangt het museum 12 500 euro.
- **Projectsubsidies:** Interwaas kent sinds 2009 met subsidies voor het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas projectsubsidies toe op basis van een subsidiereglement (jaarlijks voorzien budget 15 000 euro).
- **Publicatiebeleid:** in het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas 2009-2014 staat jaarlijks 6 000 euro ingeschreven voor de ondersteuning van publicaties. Er werd echter eind 2010 na een traject met de werkgroep publicatiebeleid gekozen om dit bedrag op te trekken naar 12 500 euro per jaar. Hiervan wordt jaarlijks 5 000 euro gebruikt voor periodieke publicaties en 7 500 euro voor éénmalige publicaties. Wat betreft **periodieke publicaties** wordt een **jaarlijkse nominatieve toelage van 500 euro** voor de volgende tien periodieke publicaties voorzien: Heemkundige Kring Braem (Elversele), Heemkundige Kring De Kluize (Sint-Gillis-Waas), Heemkundige Kring Den Dissel (Sinaai), Heemkundige Kring d'Euzie (Stekene), Heemkundige Kring Nieuwkerken 200/700, Heemkundige Kring Wissekerke (Kruibeke), Tinelmuseum, Jaarboek van de Beheerraad van het Gemeentemuseum Temse, Reynaertgenootschap Tiecelijn, Sint-Nicolaasgenootschap – Tijdingen. Hieraan worden een aantal administratieve voorwaarden gekoppeld. Deze jaarlijkse nominatieve toelagen komen in totaal op jaarlijks 5 000 euro. Vanaf 2011 wordt bovendien jaarlijks 7 500 euro voorzien voor éénmalige publicaties. De publicatiesubsidie voor éénmalige subsidies wordt geregeld in een **publicatiesubsidiereglement voor éénmalige publicaties** dat in voege is sinds voorjaar 2011.

